

Del Morino Rino-werktuigdrager

Italiaans design, met dank aan Michelangelo

Het Italiaanse bedrijf Del Morino heeft een lange geschiedenis als fabrikant van werktuigen voor land-, bos- en tuinbouw. Sinds kort is daar ook een volledig elektrische werktuigdrager bij. Theo Klever kocht er twee. 'Ik zie hier toekomst in.'

Auteur: Mischa Bijenhof

Loon- en aannemingsbedrijf Theo Klever uit Harmelen steekt maar meteen de loftrumpet over de dealer bij wie hij zijn twee Rino's kocht. 'Machines kun je overal kopen. In de prijs zal ook niet veel verschil zitten. Maar het moet klikken.' En klikken doet het tussen Klever en Del Morino-dealer Hoogendoorn in Houten. 'Zij begrepen dat het een grote stap is om twee van zulke machines te kopen, zeker als het je eerste elektrische werktuigdragers zijn,' zegt Klever. 'Ze stonden er dan ook op dat ik eerst zou proberen of het wat voor ons bedrijf was.'

Naar eigen wens aangepast

De werkzaamheden van Klevers bedrijf lopen uiteen. Groenonderhoud, waterwerk zoals beschoeiingen zetten, baggeren, sloten maaien, maar ook grondverzet, leidingen en kabels leggen en onkruidbeheersing staan op de

menukaart. Vooralsnog worden de twee Rino's ingezet voor het borstelen van onkruid en het snoeien van heggen. 'We hadden eerst een Nimos-werktuigdrager; dat was al een oudje. Na verloop van tijd wen je eraan, maar als je dan op elektrisch overstapt, valt op hoeveel lawaai die oude dingen maken,' zegt Klever. 'Het is echt een verademing om met de Rino te werken.' Niet in de laatste plaats dankzij dealer Hoogendoorn. Die ontwikkelde en bouwde zelf de heggenknipper die Klever op een van zijn twee Rino's gebruikt. 'Hij is opgebouwd uit verschillende onderdelen die stuk voor stuk zijn aangepast aan onze behoeften,' zegt Klever. 'De giek is verstevigd en er is een wielgewicht aangebracht, zodat de arm stabiel blijft. De elektromotor die de heggenschaar aandrijft, is van Rino zelf.' Ook de onkruidborstel is dusdanig aangepast dat je bijna van

een Hoogendoorn-ontwerp kunt spreken. 'Aanvankelijk kon hij alleen omhoog en omlaag,' zegt Klever. 'Maar om goed te kunnen borstelen, moet hij ook twee kanten op kunnen draaien. Dat heeft Hoogendoorn voor ons geregeld. Ook hebben ze hem zo aangepast dat hij sneller kan draaien dan het origineel en zijn er nog wat extra functies bij gekomen.'

Inspiratiebronnen

De machine heeft zijn oorsprong in het Italiaanse Caprese Michelangelo, een tamelijk onbeduidend dorp in Toscane, dat eeuwenlang bekendstond als Caprese. Om de geboorteplaats van een van de belangrijkste kunstenaars uit de renaissance wat meer bekendheid te geven, werd daar in 1913 de naam van Michelangelo aan toegevoegd. En om het nog mooier te maken, is de Rino ontworpen in samenwerking

'Los van de milieuvoordelen vind ik dat je met minder geluid en stank daar bij een klant ook beter mee voor de dag komt'

Theo Klever, Loon- en aannemingsbedrijf Theo Klever

met de Universiteit van Florence, die Leonardo da Vinci tot zijn bekendste alumni mag rekenen. Aan inspiratiebronnen geen gebrek.

Ongeacht of Michelangelo en Da Vinci hun goedkeuring zouden hebben gegeven aan de elektrische Rino – Da Vinci zou de techniek ongetwijfeld hebben bewonderd; naar de mening van Michelangelo over het ontwerp kunnen we slechts gissen –, staat vast dat Del Morino een buitengewoon slim voertuig heeft ontwikkeld. De Rino-werktuigdrager is voorzien van lithiumionaccu's die 18 kW vermogen leveren aan twee elektrische motoren: één voor de aandrijving van de tractor en één voor het aandrijven van het werktuig. Hierdoor heeft de Rino voldoende kracht voor zwaardere klussen, bijvoorbeeld het maaien van hoog gras met een klepelmaaier. Afhankelijk van het werk kan de Rino volgens importeur Lozeman Tuinmachines zes tot elf uur aaneengesloten werken.

Toekomst

Theo Klever is er in elk geval blij mee. 'Aan actieradius ontbreekt het niet. Acht uur heggen

knippen is geen enkel probleem voor de Rino. Onkruid borstelen kost wat meer vermogen en kan dus minder lang, maar dat gaat ook nog steeds prima. Ten opzichte van een benzine-motor lever je wat capaciteit in, maar daar staat tegenover dat je minder geluid en stank veroorzaakt. Los van de milieuvoordelen vind ik dat je daar bij een klant ook beter mee voor de dag komt dan wanneer je met zo'n herrieschopper op de proppen komt.'

Met de tegemoetkoming voor het nastreven van die milieuvoordelen valt het trouwens nogal tegen, vindt Klever. 'We proberen elk jaar onze CO₂-uitstoot te verminderen en maken die ook openbaar. We hebben eigen zonnecollectoren en kunnen onze machines dus met onze eigen groene stroom opladen. We zijn op het hoogste niveau gecertificeerd voor de CO₂-prestatieladder: niveau 5. Maar het valt me op dat daar bij aanbestedingen weinig naar gevraagd wordt. Daar is nog veel te winnen. Bij dit soort machines is er niet veel prijsverschil tussen een verbrandingsmotor en een elektrische variant. Maar als je bijvoorbeeld een

minigraver wilt kopen, ben je veel duurder uit als je voor een elektrische optie kiest. Dan is het nog maar de vraag of je zo'n investering terugverdient. Terwijl het wat mij betreft een enorme stap vooruit is. Ik zie hier toekomst in.'

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!

Rino met cirkelmaaier

Rino met onkruidborstel